

**PROTOKÓŁ NR XXXIX/09
z XXXVI SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO III KADENCJI**

(20.04.2009 r. – Sala Sejmu Śląskiego, gmach Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego)

[występ Chóru Kameralnego *Accordare* Kolegium Nauczycielskiego w Bytomiu]

1. Otwarcie sesji godz. 10¹⁰ – radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku.

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – dzień dobry Państwu ! tym mini koncertem wprowadziliśmy się już w nastrój uroczystej sesji. Tym samym otwieram XXXVI sesję Sejmiku Województwa Śląskiego. W dniu 2 lipca 2008 roku Sejmik Województwa Śląskiego przyjął rezolucję o ogłoszeniu roku 2009 *Rokiem Wojciecha Korfanteo*. Dzisiejsza uroczysta sesja, odbywająca się w rocznicę urodzin Korfanteo, inauguruje tenże rok, wpisując się w bogaty kalendarz imprez, które przybliżą nam jego postać. Władze regionu postanowiły docenić wkład tego wybitnego Ślązaka w budowie naszego *dzisiaj*. Jak zachęca specjalna odezwa, powodowani najwyższym szacunkiem dla osoby, dokonań Wojciecha Korfanteo, któremu nie było dane realizować swych wielkich politycznych wizji, uczcijmy godnie rok różnorodnych działań, przedsięwzięć i uroczystości. Oby ten czas przywrócił zbiorowej pamięci jego osobę, działalność i dokonania, które na wieki zadecydowały o przyszłości Polski. Serdecznie witam na dzisiejszej sesji Panią Minister Bożenę Borys-Szopę, przedstawiciela Prezydenta RP. Witam bardzo serdecznie członków Komitetu Honorowego Obchodów *Roku Wojciecha Korfanteo*. Siłą rzeczy nie ma wszystkich, ale wspomnę te osoby, które zaszczyliły nas dzisiaj swoją obecnością. Witam Marszałka Województwa Śląskiego, Pana Bogusława Śmigielskiego, witam ks. biskupa Tadeusza Szurmana, Pana Zdzisława Martynę, Burmistrza Korfantowa, witam Pana Bronisława Korfanteo, Senatora RP, Pana Wojciecha Szaramę, posła na Sejm RP. Witam bardzo serdecznie poseł do Parlamentu Europejskiego, Panią Małgorzatę Handzlik. Witam posłów na sejm: Pana Grzegorza Tobiszowskiego, Pana Marka Wójcika, Jana Rzymelkę i Pana Waldemara Andzela. Witam serdecznie wszystkich obecnych na dzisiejszej sesji, zaproszonych gości, mieszkańców województwa, przedstawicieli środków masowego przekazu, Zarząd Województwa Śląskiego i Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego. Uprzejmie proszę Panią Minister Bożenę Borys-Szopę o odczytanie listu Prezydenta RP.

- **Pani Minister Bożena Borys-Szopa** – dzień dobry Państwu ! Wielki to dla mnie zaszczyt, katowiczanki, móc podczas tejże uroczystości odczytać list Pana Prezydenta RP, który skierował do Państwa [stanowi załącznik do protokołu].
- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Uroczysty charakter dzisiejszej sesji podkreśla również okolicznościowa wystawa przygotowana przez Bibliotekę Śląskiego oraz przygotowana przez Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego gazeta, tzw. *Korfantówka*. Ponadto na stronie internetowej Województwa została utworzona specjalna zakładka, gdzie między innymi można znaleźć kalendarz imprez, za które odpowiedzialny jest Komitet Organizacyjny Obchodów Roku Wojciecha Korfantego pod przewodnictwem Wicemarszałka Zbyszka Zaborowskiego. Przystępując do realizacji porządku chciałbym poprosić do komisji skrutacyjnej Pana Radnego Wiesława Marasa i Pana Radnego Marka Migasa.
- **radny Wiesław Maras** – Szanowni Państwo ! Informuję, że na 48 radnych obecnych jest 40.
- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – tym samym sesja jest prawomocna.

Radni nieobecni (według listy): Andrzej Kamiński, Mariusz Kleszczewski, Witold Naturski, Marek Parkitny, Martyna Starc, Cezary Stryjak, Karol Węglarzy.

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – porządek został Państwu przesłany, pocztą elektroniczną otrzymaliście Państwo projekt uchwały w sprawie podjęcia działań zmierzających do prowadzenia badań śląskoznawczych na terenie województwa śląskiego – druk III/602, która w dniu dzisiejszym została dodatkowo rozdana w wersji papierowej. Proponuję umieścić ją w porządku jako punkt nr 4. Czy są jakieś uwagi ? ... Nie widzę.

Przyjęty porządek obrad:

1. *Otwarcie sesji Sejmiku.*
2. *Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.*
3. *2009 Rokiem Wojciecha Korfantego:*
 - 1) *występ Jerzego Kuczery, aktora Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach,*

- 2) wystąpienie dra Edwarda Balawajdera (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II w Lublinie) – „Wojciecha Korfantego ideowe podstawy ładu społeczno-politycznego”,
 - 3) wystąpienie dr. hab. Zygmunta Woźniczki (Uniwersytet Śląski w Katowicach) – „Wojciech Korfanty – polityk-współtwórca II Rzeczypospolitej”,
 - 4) wystąpienie dr. Miłosza Skrzypka (Uniwersytet Śląski w Katowicach) – „Wojciech Korfanty – wzór nowoczesnego polityka okresu międzywojennego”.
4. Podjęcie uchwały w sprawie podjęcia działań zmierzających do prowadzenia badań śląskoznawczych na terenie województwa śląskiego (druk III/602).
 5. Zamknięcie sesji Sejmiku.

3. 2009 Rokiem Wojciecha Korfantego:

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – w tym miejscu pragnę gorąco powitać Pana Jerzego Kuczere, aktora Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego, który przedstawi nam *Odezwę do ludu śląskiego* i przemówienia Wojciecha Korfantego. Witam Pana dr. Edwarda Balawajdera z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który przedstawi *Wojciecha Korfantego ideowe podstawy ładu społeczno-politycznego*. Kolejnym mówcą, którego serdecznie witam jest Pan dr hab. Zygmunt Woźniczka z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – przedstawi nam *Wojciecha Korfantego – polityka-współtwórcę II Rzeczypospolitej*. Witam Pana dr. Miłosza Skrzypka z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, który przedstawi *Wojciecha Korfantego – jako wzór nowoczesnego polityka okresu międzywojennego*.

[Pan Jerzy Kuczera odczytał *Odezwę do ludu śląskiego*]

[wystąpienia prelegentów są załącznikami do protokołu]

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – po przedstawionych referatach chciałbym zapytać czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos ?

- **radny Piotr Spyra, Członek Zarządu Województwa** – chciałem zabrać głos nie jako radny, ale jako magister historii, który chce mieć swój skromny głos w dyskusji, jako, że były to wystąpienia naukowe. Pozwoliłbym sobie podnieść kwestie, z którymi moim zdaniem trudno się zgodzić, a które były w tych referatach przedstawiane. Pierwsza sprawa prof. Woźniczka zbyt delikatnie i zbyt jakby osobiście ujął kwestię sporu pomiędzy obozem

piłsudczyzny a obozem Narodowej Demokracji i obozem chadecji na Śląsku. To nie była kwestia sporu między dwoma osobowościami, czy spór wynikający z kłótni, tylko mamy tu do czynienia z dwoma różnymi stylami uprawiania polityki i dwoma zupełnie różnymi stylami podejścia do partnerstwa politycznego, jeżeli tak można powiedzieć. Na Śląsku piłsudczycy jeszcze począwszy od 1918 roku skupili się bardziej na brutalnym zwalczaniu wpływów endecji w ruchu polskim niż na realnym zwalczaniu przeciwników niemieckich. Ten brutalizm doprowadzał często do wzajemnych czystek, do stworzenia w ogóle POW Górnego Śląska i do próby opanowania struktur różnego rodzaju polskich komitetów na Górnym Śląsku. Miało to bardzo negatywny wpływ na rozwój sytuacji. Szczytem nieodpowiedzialności tego modelu uprawiania polityki był bunt piłsudczykowskich oficerów z Armii Wschód, bo toczy się wojna polsko-niemiecka w III powstaniu i nagle mamy do czynienia z buntem części oficerów przeciwko wodzowi naczelnemu. Takie coś tylko w Polsce mogłoby być tolerowane i moim zdaniem to podłoże walki politycznej między Piłsudskim a Korfantym miało znacznie szerszy charakter, poczynając od tego, że Józef Piłsudski nigdy nie rozumiał i nigdy nie cenił osób wywodzących się z innej tradycji niż *królewicka*. Dla niego politycy, którzy wywodzili się zwłaszcza z zaboru pruskiego zawsze budzili podejrzenia i zawsze byli osobami, które myślały inaczej, a skoro myśleli inaczej to znaczy, że współpraca z nimi była niemożliwa. Sprawa druga – Pan Profesor Woźniczka poruszał też tutaj kwestie tej tzw. *śląskiej opcji narodowej* w czasie powstań śląskich. Rzeczywiście mieliśmy wtedy do czynienia z koncepcją tzw. *wolnego państwa śląskiego*, natomiast nie zgodziłbym się z tezą jakoby ona miała duże poparcie wśród Ślązaków, a tym bardziej nie traktowałbym jako samodzielnej opcji politycznej. Ta opcja ówczesnie była ewidentnie inspirowana, pomijając może szlachetne, ale bardzo odosobnione motywacje niektórych działaczy śląskich jak bracia Reginkowie. Ta opcja polityczna była inspirowana przez Niemców w takim sensie, że była traktowana jako alternatywna koncepcja dla Śląska, gdyby Niemcy przegrali na Śląsku plebiscyt. Na polskim gruncie niewiele osób się tym zajmowało, teraz to jest niezbyt modny temat do badań, raczej inne tematy w stosunkach polsko-niemieckich dominują, natomiast w okresie przedwojennym i powojennym Alojzy Targ zajmował się tymi tematami i jak się wydaje w sposób dość przekonujący dowiódł tezy, że u źródeł koncepcji *wolnego państwa śląskiego* leży wpływ niektórych polityków niemieckich. Często wprost finansowane były te działania, np. przez księcia pszczyńskiego, który propagował również wstępowanie swoich robotników do zbrodniczych bojówek Selbstschutzu. To jest *a propos* kwestii śląskiej. Sprawa trzecia – tu padła zupełnie egzotyczna teza jakoby to Niemcy byli inspiratorami polskiej niepodległości w 1918 roku. To można powiedzieć jest teza rewolucyjna w pewnym sensie. Rozumiem, że ona padła w odniesieniu do uwolnienia Józefa Piłsudskiego z Magdeburga, przy czym Piłsudski został

dlatego uwolniony, dlatego umożliwiono mu bezpieczny przejazd z Niemiec do Warszawy, że niemiecki wywiad określał Piłsudskiego, i słusznie, jako najbardziej proniemieckiego polityka polskiego, z którym Niemcy najlepiej będą w stanie ułożyć sobie stosunki, z tym radykalnym zobowiązaniem Piłsudskiego, do którego nie miał prawa, że zgodził się na rezygnację z pewnym aspiracji polskich jeśli chodzi o ziemie zachodnie i ziemie północne. Trudno mówić tu o inspiracji niemieckiej, raczej mamy inspirację jak osłabić najbardziej państwo polskie na starcie. Kolejna sprawa – ja bym jednak bronił tezy prof. Mariana Orzechowskiego o zmianie stosunku do Niemców ze strony Korfantego w 1926 roku. Jak się wydaje, pomijając pewne przyczynkarskie wspomnienia jeśli chodzi o działalność polityczną Korfantego, od czasu badań prof. Orzechowskiego nic nowego specjalnie nie powstało i to, że w pewnych dokumentach w okresie powstań i po 1922 roku mówi się o polsko-niemieckiej współpracy na Śląsku, czy przemawia się w imieniu Niemców i Polaków śląskich, to raczej wynikało z kwestii tylko taktycznych – nikt wtedy tak nie myślał, a po polskiej, ani po niemieckiej stronie. To jest anachronizm. Wtedy traktowane raczej konfliktowo i rzeczywiście trzeba było doświadczeń dyktatury po 1926 roku żeby na pewnych odcinkach śląscy Niemcy i Górnoszlązacy polscy ze sobą współpracowali. Trzeba pamiętać, że Korfanty był jednak wychowankiem Ligi Narodowej, gdzie działano w myśl zasady, że nie jest ważne kto głośniej krzyczy polskie hasła narodowe, tylko kto lepiej i skuteczniej realizuje polską politykę narodową i w tym sensie wydaje mi się, że rzeczywiście jeżeli nastąpił przełom w stosunku do Niemców ze strony Korfantego, to dopiero po 1926 roku.

- **Marszałek Bogusław Śmigielski** – nie będę próbował prezentować tutaj żadnego referatu. Chciałem podziękować wszystkim uczestnikom za tak piękne przybliżenie nam postaci Wojciecha Korfantego i tak emocjonalne podejście do tematu Polska – Śląsk. Myślę, że niektóre tematy z tamtego okresu są aktualne do tej pory i myślę, że postać Korfantego powinna być dla nas przykładem w konsekwentnym działaniu na rzecz województwa śląskiego. Chciałem Państwu życzyć abyśmy zebyśmy wspólnie w ten sam sposób myśleli o naszym regionie, działali dla Polski, ale nie zapominali o tym, że ten region jest niezwykle ważny i powinniśmy w pierwszej kolejności myśleć o rozwoju tej ziemi i działać wspólnie dla dobra województwa.
- **Pani Teresa Stanek** - chciałam taką rzecz poruszyć, że właśnie tak, jak dzisiaj odbywa się tutaj uroczysta sesja poświęcona pamięci Wojciecha Korfantego i jego działalności. Proszę Państwa ! Myśmy coś takiego zrobili dwukrotnie – ja jestem sekretarzem generalnym *Towarzystwa Obrony Zachodnich Kresów Polski*. My już wiele lat usiłujemy powołać instytut Korfantego, więc to jest nasza szersza działalność, m.in. Pan Kolega Radny Czesław Sobierajski był

jednym z inicjatorów tego przed laty. Chcieliśmy to najpierw w sposób taki normalny zarejestrować to w sądzie, zrezygnowaliśmy tego, musi to być powołanie z Urzędu Rady Ministrów, no bo potrzeba i środków na to. Bardzo dobrze, że odbywała się 24 ubiegłego miesiąca konferencja, okazuje się, że sprawa jest ważna, że dojrzała. Ja chciałam powiedzieć przede wszystkim o tych naszych uroczystych sesjach. Jedna odbyła 30 stycznia tego roku, a 5 lat wcześniej, kiedy jeszcze nic się nie działo na szerokim tle w tych sprawach, no to myśmy zorganizowali uroczystą sesję *Towarzystwa*, która odbyła się w 85. rocznicę wystąpienia Korfantego w Reichstagu. To wyraźnie trzeba powiedzieć, że on zażądał wprost włączenia wszystkich ziem etnicznie polskich do powstającego państwa polskiego. I od tego zaczęło się wszystko ! Za 15 dni dokładnie z Magdeburga wrócił do Polski Piłsudski owacyjnie witany na dworcu w Warszawie, a kilka tygodni później powstało *Towarzystwo Obrony Zachodnich Kresów Polski*. To powstało w Krakowie, dlatego, że Kraków był nie tylko kolebką kultury i nauki, ale Kraków w okresie zaborów miał takie momenty kiedy był samodzielnym miastem, tak jak to było z Gdańskiem później, i dlatego to była baza dla Polaków z zaborów. Najpierw w Krakowie do roku 1908 istniał *Związek Poznaniaków*, a potem od 1918 właśnie *Towarzystwo Obrony Zachodnich Kresów Polski* z taką mocną nazwą, taką charakterystyczną. Wracam do spraw bardzo aktualnych. 27 grudnia ubiegłego roku odbyła się w Senacie sesja pod hasłem *wskrzesiciele państwa* polskiego. Referaty były poświęcone poszczególnym sylwetkom: Piłsudski, Paderewski, Dmowski, Korfanty, Witos. Referat o Korfantom miała prof. Teresa Kulak z Uniwersytetu Wrocławskiego. Myśmy organizowali w roku 2004 – to był zbieg 4 rocznic z życia Korfantego – międzynarodową, dużą konferencją na temat Korfantego i wszystkich aspektów jego działalności. Było tam pięciu specjalistów z Uniwersytetu Wrocławskiego. Sesja dała takie rezultaty – my którzy w tym tkwimy zdajemy sobie z tego sprawę – że właściwie ze wszystkich wskrzesicieli państwa najbardziej aktualnym został Wojciech Korfanty. Sesja w 85. rocznicę wystąpienia Korfantego w Reichstagu, zaczęło się wszystko od przeczytania jego wystąpienia. Tutaj prof. Woźniczka mówił o tej sprawie, a Pan Bronisław Korfanty działa nad tym, żeby wydać wszystkie przemówienia sejmowe Wojciecha Korfantego. Artysta przeczytał to wystąpienie, było kilka referatów i potem – rewelacja uważam – odbyła się dyskusja panelowa zatytułowana: *wizja Europy Narodów Wojciecha Korfantego*. O tym nikt nie wie, prasa coś tam pisała, ale stanowczo za mało. Tu zostało podkreślone, że to był *europczyk* już wtedy. Te wizje rodziły się u niego, to był wspaniały teoretyk, właściwie też zaczął od Narodowej Demokracji, w pewnym momencie ponieważ zawiódł się na Dmowskim, ich drogi się rozeszły. My w Krakowie posiadamy ekspozyturę Instytutu Romana Dmowskiego w Chicago, coś takiego istnieje od lat. Prezes tej ekspozytury jest jednym z założycieli i członków zarządu głównego naszego *Towarzystwa*. Tam współpracujemy i

trzeba by ten Instytut Dmowskiego też rozbudować. Trzeba oczywiście powołać instytut Korfantego i powołany musi być w ten sposób jak swego czasu został powołany Instytut Śląski w Opolu. Tam jest podwójna nazwa: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Został powołany centralnie decyzją Urzędu Rady Ministrów, ponieważ były takie koncepcje poprzedniego rządu ...[koniec kasety 2 a]... zostać tego typu jednostka jak Polska Akademia Umiejętności, to jest typ akademii tzw. francuski, gdzie są tylko komitety i komisje, czyli pion korporacyjny, a PAN to są i placówki i korporacyjny pion, a ponieważ w Związku Radzieckim były w zasadzie same placówki, to dzisiaj się to wyrzuca PAN, że to jest w zasadzie typ radziecki. Były pomysły żeby z PAN-u usunąć wszystkie placówki i stworzyć z nich samodzielne instytuty. Ci, którzy wysunęli ten pomysł, to nie wiem czy zdawali sobie sprawę, że jest tego typu precedens, mianowicie Instytut Śląski w Opolu. Myśmy też to podchwycili, żeby określić jaką formę ma przyjąć instytut Korfantego, który musi powstać i to w tym roku, no i w tej chwili sprawa dojrzała, wszyscy to zrozumieli, że trzeba ten instytut powołać. Dość na tym podkreślić trzeba, że Korfanty to nie tylko ten, który przywrócił Polsce Śląsk, nie tylko Ślązak, to twórca II Rzeczypospolitej. Jesteśmy w posiadaniu relacji własnoręcznie napisanej, przysłanej nam, jednej z córek, jak wyglądało życie rodzinne Wojciecha Korfantego, no i polityczne od tej kuchni, na przestrzeni lat aż do ostatniego momentu, do śmierci – tam to jest powiedziane – bo ciągle nie wiemy co się stało. Orzechowski twierdził, że tam ściany były pomalowane farbą z arsenikiem. Tam jest dosłownie co i kiedy się działo, obie córki nosiły mu do więzienia jedzenie, wszystko dokładnie opisane. Ja byłam osobiście na pogrzebie Korfantego, to był pogrzeb równy pogrzebowi Piłsudskiego. Grażyński wtedy zrobił polowanie w Pszczynie. Na mnie największe wrażenie zrobiła młodzież akademicka na koniach w strojach korporacyjnych. Cała Polska brała udział, nie tylko Śląsk. Dzisiaj się mówi, że ten instytut musi być w Katowicach, z tym, że my to widzimy, że będą oddziały w Krakowie, Warszawie, Wrocławiu i w Londynie, bo Kaczorowski jest tym bezpośrednio zainteresowany. Poza tym zainteresowane jest *Archiwum Podziemnego Państwa Polskiego*, które znajduje się w Londynie. Tego nikt nie porusza, że działalność polityczną, niepodległościową kontynuowała jego małżonka jako członek Prezydium Rady Narodowej...

- **radny Czesław Sobierajski** – ja tylko chciałem przedstawić, bo nie wszyscy znają Panią Teresę Stanek – córka gen. Stanka, jednego z przywódców powstań śląskich, bardzo współpracującego z Korfantym ... W takim wieku, tyle energii, życzyłbym każdemu z nas.
- **Pan Bronisław Korfanty, Senator RP** – chciałem z tego miejsca podziękować wszystkim, którzy zorganizowali obchody *Roku Wojciecha Korfantego*, inicjatorom tego przedsięwzięcia, szczególnie Panu Czesławowi

Sobierajskiemu, który wystąpił z tą inicjatywą, a także całemu Sejmikowi który przegłosował przeciw jednogłośnie tą uchwałę. Ja myślę, że spełniają się słowa Ignacego Paderewskiego, które skierował w liście kondolencyjnym na ręce żony Wojciecha Korfantego, Elżbiety Korfantowej, kiedy mówił, że Wojciech Korfanty znajdzie w przyszłości godne miejsce na kartach historii Polski chociaż tego mu odmawiano za życia. Myślę, że to się spełnia. Ten rok 2009 jest tego właśnie wyrazem. Uroczystości są bardzo szerokie. O godzinie 9⁰⁰ uczestniczyłem w Gliwicach w mszy św., a także w odsłonięciu tablicy poświęconej Wojciechowi Korfantemu. Cieszy mnie to, że po czasach powojennych, które jak najszybciej trzeba by było zapomnieć, bo wtedy place, ulice Wojciecha Korfantego były likwidowane. Teraz jest czas, kiedy Wojciech Korfanty będzie zapisany na kartach historii w sposób na jaki sobie zasłużył działalnością. Korzystając z okazji chciałem jeszcze zaprosić – odpowiednie zaproszenia do Panów Marszałków, Pana Przewodniczącego wyjdą – na wystawę poświęconą Wojciechowi Korfantemu, która będzie miała miejsce w dniu 27 maja w Senacie RP. Przed wystawą zostanie także podjęta stosowna uchwała, a po otwarciu wystawy będzie niewielki panel dyskusyjny. Tak, że i w Warszawie takie uroczystości też się odbędą. Ja mam ciągły kontakt z wnukami Wojciecha Korfantego: wnukiem Feliksem oraz wnuczką Marią – przekażę im wszystkie informacje o obchodach, które zostały zorganizowane przez Urząd Marszałkowski, ale także przez poszczególne miasta. Myślę, że będą z tego bardzo zadowoleni.

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Panie Senatorze. My też dostarczymy całą dokumentację z tego Roku Korfantego, ale to wszystko przed nami.

4. Podjęcie uchwały w sprawie podjęcia działań zmierzających do prowadzenia badań śląskoznawczych na terenie województwa śląskiego (druk III/602):

Uwag nie zgłoszono.

Głosowanie nad uchwałą:

za	28
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Michał Czarski, Przewodniczący Sejmiku** – pragnę wszystkim przypomnieć, że jest aktualne zaproszenie do Filharmonii na godz. 17⁰⁰, na

koncert. Chciałbym zaprosić Państwa Radnych i gości na catering piętro wyżej, tam, gdzie zwykle się spotykamy. Chciałbym podziękować wszystkim za aktywny udział. Rok 2009 jest *Rokiem Wojciecha Korfanteo* – co oczywiste – ale, że to będzie również niosło się poza granice naszego województwa i zostanie również odpowiednio nie tylko zapamiętane, ale że inne samorzady włączą się w obchody.

5. Zamknięcie sesji Sejmiku – godz. 13⁵⁰.